

INTERNATIONAL MONETARY FUND

Saopštenje za medije br. 16/396
DOSTUPNO ODMAH

Međunarodni monetarni fond
700 19 Street, NW
Washington, D.C. 20431 USA

Izvršni odbor MMF-a odobrio trogodišnji Prošireni aranžman za Bosnu i Hercegovinu u vrijednosti od 553,3 miliona Eura

Danas je Izvršni odbor Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) odobrio trogodišnji prošireni aranžman prema pravilima proširenog aranžmana (Extended Fund Facility - EFF) u iznosu koji je jednak 443,042 miliona SDR (oko 550 miliona Eura ili 167,06 procenata kvote) kako bi podržao ekonomski reformski program zemlje.

Odluka Izvršnog odbora će omogućiti neposredno doznačavanje iznosa od 63,4125 miliona SDR (oko 79,2 miliona Eura), dok će ostatak sredstava biti raspoloživ u 11 anuiteta zavisno od zaključivanja kvartalnih pregleda.

Nakon diskusije Izvršnog odbora o Bosni i Hercegovini, gosp. Tao Zhang, Zamjenik direktora i Vršilac dužnosti predsjedavajućeg Odbora, dao je sljedeću izjavu:

„Oporavak ekonomije u Bosni i Hercegovini poslije globalne finansijske krize na dobrom je putu, s rastom koji je u 2015. godini dostigao 3,2 posto uprkos fiskalnoj konsolidaciji. Međutim, približavanje prihoda nivou u naprednim europskim državama i dalje zaostaje, a nezaposlenost, posebno među mladima, ostaje na veoma visokom nivou. Pred zemljom ostaju važni izazovi u smislu poboljšanja poslovne klime, unapređenja fiskalne politike i očuvanja stabilnosti finansijskog sektora.

S ciljem postizanja bržeg ekonomskog rasta i otvaranja novih radnih mjesta, bit će neopohodno uložiti veće napore kako bi se odlučno krenulo naprijed s programom strukturalnih reformi. Nedavno usvajanje zakona o radu na entitetskom nivou je dobrodošlo, ali je potrebno ostvariti kontinuirani napredak s ciljem jačanja poticaja za otvaranje novih radnih mjesta u privatnom sektoru, između ostalog putem rješavanja problema veoma visokog poreznog opterećenja rada.

Od presudnog značaja bit će preusmjeravanje budžeta s ciljem postizanja fiskalne politike koja u većoj mjeri pogoduje ekonomskom rastu, i to putem smanjenja tekuće potrošnje kako bi se otvorio prostor za prijeko potrebna ulaganja u infrastrukturu. Opredijeljenost vlasti da smanje zaposlenost u javnom sektoru je primjerena. Zajedno sa poboljšanim usmjeravanjem socijalnih davanja i predviđenim reformama penzionog sistema i sistema zdravstvene zaštite, ova će opredijeljenost doprinijeti postepenom smanjenju duga u odnosu na BDP.

Vlasti rade na pripremi sveobuhvatnih politika u finansijskom sektoru, koje imaju za cilj očuvanje stabilnosti finansijskog sektora i oživljavanje kreditne aktivnosti banaka. Međutim,

od presudnog značaja bit će pažljivo praćenje osjetljivosti banaka, uz istovremeno unapređenje efikasnosti i učinkovitosti supervizije banaka, između ostalog putem bolje koordinacije i saradnje između regulatornih agencija.

Program bosanskohercegovačkih vlasti koji je podržan u skladu sa pravilima proširenog aranžmana (Extended Fund Facility) pruža značajnu priliku za suočavanje sa izazovima na održiv način, uvođenje makroekonomske i vanjske stabilnosti. Također, omogućit će i finansijsku podršku drugih međunarodnih partnera.“

DODATAK

Nedavna dešavanja

Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini (BiH) je nedavno počeo hvatati zamah a vanjski i unutrašnju debalansi su ublaženi. U 2015. godini rast je premašio 3 procenta uprkos finansijskim ograničenjima koja su prouzrokovala snažniju fiskalnu konsolidaciju nego što se to očekivalo. Međutim, ekonomski rezultati u proteklih nekoliko godina su bili nedovoljni a od izbijanja globalne finansijske krize rast i približavanje prihoda naprednim evropskim ekonomijama zaostaje. U 2015. budžet je bio skoro uravnotežen, a deficit tekućeg računa je smanjen. Inflacija je imala negativan predznak, što je uglavnom odraz niske inflacije u Eurozoni koja se u BiH prenosi putem aranžmana valutnog odbora. Visoka nezaposlenost među mladima kao dugoročna nezaposlenost, koja podstiče emigraciju, posebno je zabrinjavajuća. Kvalitet poslovnog okruženja je ispod prosjeka i u protekle dvije decenije Bosna i Hercegovina (BiH) je zaostajala za drugim zemljama u regionu u provedbi strukturnih reformi koje doprinose snažnijem rastu.

Kratkoročni ekonomski izgledi su relativno pozitivni. U skladu sa oživljavanjem ekonomske aktivnosti u regionu, očekuje se da će rast u 2016. godini ostati na 3 posto, kako se javne investicije budu oporavljale nakon problema sa finansiranjem i realizacijom u 2015. godini. S obzirom da se oporavak u Europi nastavlja, a strukturne reforme uspješno sprovode, rast bi se mogao povećati na 4 procenta u srednjoročnom periodu. Očekuje se da cijene nastave da padaju u 2016. godini, uz blagi rast inflacije u kasnijim godinama. Nakon što dostigne svoj najviši nivo u 2017. godini, očekuje se smanjenje deficita tekućeg računa u srednjem roku.

U 2015. godini, vlasti su usvojile sveobuhvatnu Reformsku agendu koji obećava najznačajniju promjenu smjera ekonomije BiH još od vremena Dejtonskog sporazuma. Agenda se nadovezuje na lekcije naučene iz dosadašnjeg iskustva, posebno potrebu da se unaprijedi funkcioniranje tržišta rada i poboljša struktura valdine potrošnje. U njemu se također naglašava potreba da se usklade pravila i propisi i da se poboljša koordinacija unutar vlada. Međunarodna zajednica je obećala da će pružiti finansijsku i tehničku pomoć kako bi podržala odlučno sprovođenje Reformske agende. U proteklih godinu dana, sve vlade su pripremile akcione planove i preduzele značajne korake u implementacije istih.

Rezime progarna

Novi trogodišnji program koji MMF podržava ima za cilj riješiti srednjoročne potrebe platnog bilansa BiH, a dostupnost finansijskim sredstvima MMF-a će omogućiti da se kapitalna potrošnja više ne smanjuje. Program će također podržati politike za jačanje ekonomskog potencijala i održavanje makroekonomske stabilnosti.

Tri glavna cilja programa su:

Strukturalne reforme: Povećanje potencijala ekonomije za rast i poticanje zapošljavanja u privatnom sektoru kroz intenziviranje strukturalnih reformi kojima se poboljšava poslovno okruženje i privlače investicije.

Fiskalna politika: Poboljšanje strukture i kvaliteta javne potrošnje, uz postepeno smanjenje nivoa zaduženosti javnog sektora.

Finansijski sektor: Oživljavanje kreditne aktivnosti bankarskog sektora, uz očuvanje finansijske stabilnosti kroz reforme finansijskog sektora.

Aranžman će takođe pomoći da se unaprijedi koordinacija i saradnja između vlasti u BiH u cilju jačanja jedinstvenog ekonomskog prostora.

Dodatne informacije

Bosna i Hercegovina, koja je postala članica MMF-a 14. 12. 1992. godine, ima kvotu u MMF-u u iznosu od 265,20miliona SDR. Za dodatne informacije o MMF-u i Bosni i Hercegovini pogledajte <http://www.imf.org/external/country/BIH/index.htm>.

Tabela 1. Bosna i Hercegovina: Odabrani ekonomski pokazatelji, 2012.–2021.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
				Procjena				Projekcija		
Nominalni BDP (u milionima KM)	26,193	26,743	27,304	28,208	29,113	30,430	31,982	34,005	36,336	38,757
Bruto štednja (u procentima BDP-a)	9.5	11.7	10.3	10.3	11.8	12.3	13.6	15.1	16.1	17.3
Bruto investicije (u procentima BDP-a)	18.1	17.0	17.8	16.0	17.1	18.3	19.3	20.6	21.2	22.2
	(Procentat promjene)									
Realni BDP	-0.9	2.4	1.1	3.2	3.0	3.2	3.7	3.9	4.0	4.0
Indeks potrošačkih cijena (prosjeak za period)	2.0	-0.1	-0.9	-1.0	-0.7	1.1	1.5	1.8	2.1	2.1
Novac i krediti (kraj perioda)										
Novac u širem smislu	3.4	7.9	7.3	8.0	7.2	7.5	7.4	7.5	7.6	7.5
Krediti privatnom sektoru	2.8	2.3	1.8	2.6	3.2	3.6	5.1	6.3	6.9	7.1

(U procentima BDP-a)

Djelovanje generalne
vlade

Prihodi	44.2	43.2	43.4	43.6	43.4	43.5	43.4	43.4	43.4	43.3
<i>Od toga: grantovi</i>	1.1	0.9	1.0	0.9	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.1
Rashodi	46.9	45.1	46.3	43.7	44.2	44.3	44.0	43.8	43.7	43.7
<i>Od toga: rashodi za</i>										
investicije	5.1	5.0	5.3	3.5	4.4	5.1	5.9	6.9	7.2	7.6
Neto pozajmljivanje	-2.7	-1.9	-2.9	-0.1	-0.8	-0.8	-0.6	-0.3	-0.3	-0.3
Neto pozajmljivanje, bez otplate kamate	-1.9	-1.1	-2.1	0.7	0.1	0.2	0.4	0.6	0.6	0.6
Ukupno javni dug	44.3	43.5	44.0	44.7	44.2	43.2	42.3	40.4	38.0	36.6
Unutarnji javni dug	15.5	13.1	13.9	14.5	13.8	13.1	12.6	11.9	11.1	11.2
Vanjski javni dug	28.8	30.4	30.1	30.3	30.3	30.2	29.7	28.5	26.9	25.5

(U milionima Eura)

Platni bilans

Izvoz roba i usluga	2,587	2,905	2,983	3,122	3,170	3,320	3,477	3,632	3,761	3,894
Uvoz roba i usluga	5,730	5,693	6,146	5,892	6,088	6,547	6,873	7,163	7,487	7,834
Neto tekući transferi	1,881	1,889	2,030	1,819	1,968	2,170	2,284	2,409	2,544	2,738
Bilans tekućeg računa	-1,159	-725	-1,041	-812	-793	-921	-939	-947	-965	-984
(u procentima BDP-a)	-8.7	-5.3	-7.5	-5.6	-5.3	-5.9	-5.7	-5.4	-5.2	-5.0
Direktne strane										
investicije (+ =priliv)	258.8	196.0	366.5	205.9	330.3	445.4	438.9	467.8	519.0	598.5
(u procentima BDP-a)	1.9	1.4	2.6	1.4	2.2	2.9	2.7	2.7	2.8	3.0
Bruto službene reserve	3,340	3,627	4,013	4,413	4,672	4,986	5,254	5,558	5,855	6,181
(u mjesecima uvoza)	5.4	5.5	6.2	6.5	6.5	6.6	6.6	6.7	6.7	6.8
(u procentima monetarne baze)	112.6	113.3	112.1	113.3	113.2	114.5	114.3	114.5	114.5	113.7
Vanjski dug, u procentima BDP-a	62.7	61.7	63.7	63.7	63.3	62.4	61.3	59.5	57.1	55.0

Izvori: Vlasti BiH i procjene i projekcije osoblja MMF-a